

Oranjerie van Schatzenburg

In 1836 erft de 21-jarige student Assuerus Quæstius de buitenplaats Schatzenburg te Dronrijp van zijn tante Frederika A.M. Vegilin van Claerbergen. Een jaar of vijf later moderniseert hij zowel het huis als de tuinaanleg. De tuin gaat drastisch op de schop. Hij krijgt een landschappelijk karakter. Een deel van de gracht wordt dan vergraven tot vijver, er komen zwierige schelpenpaden, bloemperken in verschillende vormen, hoogteverschillen, coulissen en doorkijkjes. Het ontwerp is vermoedelijk van Lucas Pieters Roodbaard. Alleen de oude boomgaard ontkomt aan de vernieuwingsdrang.

WILLEM POERINK

Het koetshuis krijgt aan de kant van de huidige moestuin een uitbreiding waarin onder meer een oranjerie wordt ondergebracht. Deze oranjerie heeft een halfronde uitbouw, waarin zich ook de

Bij de nieuwe aanleg behoort ook een groot aantal exotische planten in verplaatsbare kuipen. Deze niet-winterharde planten gaan 's winters met kuip-en-al in de daarvoor bestemde vorstvrije oranjerie.

De oude oranjerie (circa 1870).

toegangsdeuren bevinden. Daarboven een balkon waarvandaan de glazen schuiframen open en dicht kunnen om warmte en vocht te reguleren. Zie de foto uit omstreeks 1870.

Na de dood van Assuerus Quæstius in 1888 en van zijn vrouw Adriaantje Koppius in 1898 wordt Stichting Gasthuis Vredenhof eigenaresse met de opdracht Schatzenburg als buitenplaats in stand te houden. De tuin versobert dan sterk. En de kuipplanten verdwijnen. Omstreeks 1900 zijn het koetshuis en de oranjerie wegens bouwvalligheid afgebroken.

Veel later verkrijgt Schatzenburg de rijksmonumentenstatus 'complex historische buitenplaats'.

Huberiana-1, winter 2014

Die status houdt in dat ook de tuinaanleg m onumentenbescherming heeft. In de jaren '80 van de vorige eeuw stelt de Stichting tot behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen (Stichting PHB) een beheerplan op voor het behoud en herstel van de historische tuinaanleg. Dit plan is geheel uitgevoerd.

Het sluitstuk van het herstelplan is de reconstructie van het voorterrein met niervormige vijver, schelpenpaden, hoogteverschillen, bloembergen en een groot aantal kuuipplanten in vele soorten en maten. De reconstructie is in 2006 verwerkelijkt met subsidie van de provincie Fryslân (subsidieregeling Plattelânsprojekten). Alleen aan het

onderdeel 'herintroductie kuuipplanten' kan dan geen uitvoering gegeven wegens het ontbreken van een passende opslagruimte gedurende de winter.

In 2013 is het dan zover. De gemeente Menameradiel verleent de omgevingsvergunning voor de bouw van een nieuwe oranjerie. Deze komt op ongeveer dezelfde plaats als waar de voorgaande oranjerie heeft gestaan. Een oude druivenkas en twee bergingen met asbest golfplatendak moeten daarvoor wijken. Het opnieuw optrekken van de twee bergingen is opgenomen in het bouwplan.

De bouw startte op 12 augustus 2013, de oplevering is 3 februari 2014.